

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

14 april 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

Vraag om uitleg van mevrouw Anissa Tamsamani tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de opleidingscheques voor werkgevers

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het Vlaamse ruimtevaartbeleid

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de farmaceutische industrie in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de gevolgen van het Reach-programma op de Vlaamse economie

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de pogingen om Vlaamse bedrijven naar Henegouwen te lokken

Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de voor steun in aanmerking komende sectoren via het beleidsinstrument van de groeipremie

Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

Donderdag 14 april 2005

Waarnemend voorzitter: de heer Roland Van Goethem

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.05 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Anissa Temsamani tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de opleidingscheques voor werkgevers

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Temsamani tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de opleidingscheques voor werkgevers.

Mevrouw Temsamani heeft het woord.

Mevrouw Anissa Temsamani: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, zoals u weet werd in 2002 een stelsel van opleidingscheques opgestart, dat voorziet in subsidies voor opleidingen die werknemers op eigen initiatief kunnen volgen. Dankzij het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord voor 2003-2004 werd de uitbreiding van het systeem van de opleidingscheques gerealiseerd, waardoor we nu twee systemen hebben: één voor werknemers en één voor werkgevers. Hoewel het initiatief in het ene geval gedeeltelijk bij de werkgever ligt en in het andere geval volledig bij de werknemer, zijn er belangrijke parallellen in de doelstellingen van beide systemen.

Zo was er grote eensgezindheid over de kern van de zaak: door middel van het tweeledige stelsel van de opleidingscheques willen de sociale

partners en de Vlaamse overheid het levenslang en levensbreed leren van alle Vlaamse werknemers stimuleren. Zowel de vorige als de huidige regering vinden levenslang en levensbreed leren immers heel belangrijk. Uiteindelijk moet dit de competenties en concurrentiepositie op de arbeidsmarkt versterken.

Nogmaals, het gaat over alle werknemers, waarbij bijzondere aandacht moet gaan naar de participatie van bepaalde doelgroepen die gewoonlijk minder snel aan een bijkomende opleiding komen. We hebben nu enkele jaren de tijd gehad om de aanwending van deze subsidiekanalen door werkgevers en werknemers, door degenen die de cheques aanvragen en door de erkende opleidingscentra die de cheques aanvaarden, te bekijken, en dus lijkt me nu het ogenblik voor een grondige evaluatie en bijsturing van beide stelsels aangebroken.

Inzake de opleidingscheques voor werknemers heeft die evaluatie al plaatsgevonden, waarbij momenteel in een studieronde met de sociale partners is voorzien. Daarbij duiken bijvoorbeeld vragen op over het gevreesde Mattheuseffect. Wie gebruikt de cheques en voor welke opleidingen, en vormen de opleidingscheques in die zin ook werkelijk een stimulans om een opleiding te volgen? Als opleidingscheques vooral worden gebruikt door hoger opgeleiden om opleidingen te volgen die niet echt de competitiviteit van een bredere groep werknemers verder versterken, moeten we inderdaad nadenken over bijstellingen om het goedbedoelde systeem van de opleidingscheques te vrijwaren. Ik wil wel duidelijk stellen er geen probleem mee te hebben dat ook hoger geschoolden gebruik maken van die cheques.

Wat zijn de huidige vaststellingen voor de opleidingscheques voor werkgevers? Daar bent u

Temsamani

immers voor bevoegd. Minister Vandenbroucke is bevoegd voor het andere systeem. Een rapport van de PASO-denktank van mei vorig jaar liet zich positief uit over de bekendheid van de maatregel en het gebruiksgemak ervan. Bedrijven kunnen gewoon via het internet heel gemakkelijk de nodige informatie opvragen, enigszins analoog met de dienstencheques.

Een van de doelstellingen van het systeem was het bereiken van kleine ondernemingen, die het vaak moeilijk hebben en geen bijkomende middelen hebben voor opleidingen. Nochtans stelde de denktank vast dat net die ondernemingen heel weinig aan bod komen in dit systeem. Slechts 7,7 percent van alle door de bedrijven aangekochte cheques werd aangevraagd door kleine ondernemingen. 54 percent van de cheques kwam terecht in middelgrote ondernemingen, met 10 tot 49 werknemers, en een kleine 35 percent werd aangevraagd door bedrijven met 50 of meer werknemers. Andere vaststellingen van de PASO-werkgroep destijds waren dat familiale bedrijven en bedrijven met veel laaggeschoolden en oudere werknemers minder gebruik maakten van de opleidingscheques voor werkgevers.

Dat zijn vrij merkwaardige vaststellingen, vooral omdat het systeem van de opleidingscheques voor werkgevers in een gelijke maximale subsidiëring van 6.000 euro per bedrijf voorziet. Daarbij wordt geen rekening gehouden met de grootte van de bedrijven, wat in principe zou moeten resulteren in een relatief grotere stimulans voor de kleinere bedrijven.

De PASO-onderzoekers vreesden vooral voor een oneigenlijk gebruik van de cheques. Samenvattend zagen ze daarvan twee mogelijke vormen. Ten eerste stelden ze vast dat de cheques tot vervangingsinvesteringen leidden. Niet minder dan 80 percent van de aangekochte cheques zouden zijn gebruikt voor de financiering van opleidingen die eigenlijk al plaatsvonden. Dat waren opleidingen die voordien werden betaald door de werkgever zelf, terwijl men nu die opleidingen met de cheques betaalde. Ten tweede wezen ze op indicaties dat deze subsidievorm de markt van de externe opleidingen verstoort. De tegemoetkoming van de overheid werd als het ware verrekend in de

stijgende kostprijs van de opleidingen. Dat is een beetje een pervers markteffect, dat moet worden bestreden.

Soortgelijke bekommernissen kwamen reeds aan bod in de vragen die uw voorganger, mevrouw Ceysens, stelde bij cijfers die u in januari vrijgaf en bij het grote aandeel van cheques die worden binnengehaald door het verder relatief onbekende Mechelse opleidingsbedrijf U-Man. Ik wil me in dit verband zeker aansluiten bij de bezorgdheid om de handel en wandel van dergelijke opleidingsverstrekkers. Ik maak me echter vooral zorgen omdat het soort opleidingen dat door dergelijke instanties wordt aangeboden niet echt gericht is op de grootste groep op de Vlaamse arbeidsmarkt. Als we kijken naar de opleidingen die hoofdzakelijk worden aangeboden door de andere grote verbruikers van de opleidingscheques voor werknemers, zoals SD WORX, Kluwer, en de Vlerick Managementschool, blijkt dat deze vrees terecht is.

Een artikel in De Standaard van 14 januari 2005 terzake maakte pijnlijk duidelijk dat er een grote kloof is ontstaan tussen het denken over de opleidingscheques en de praktische toepassing. Ik citeer: 'Met die cheques ter waarde van 30 euro per stuk, waarvan de helft wordt betaald door de Vlaamse overheid, kunnen KMO-werkgevers een bijscholing volgen bij een erkende opleidingsverstrekker.' Uiteraard kan elke werknemer binnen de onderneming een opleiding volgen met de door de onderneming aangevraagde opleidingscheques, dus niet alleen de ondernemer zelf, niet alleen zijn kaderleden en niet alleen zijn bedienden. Dat is een eerste aspect van de problematiek.

Tegelijk willen we bij u peilen, mevrouw de minister, naar de concrete toepassing van de passus in uw beleidsnota over het vervangen van subsidiestelsels zoals de opleidingscheques voor werkgevers door fiscale stimulansen. Meer bepaald vragen we ons af of dit niet bepaalde bedrijfstypen, zoals opstartende bedrijven en kleine KMO's in het bijzonder, zou benadelen. De subsidiëring en aanmoediging van opleidingen werd net georganiseerd via het stelsel van de opleidingscheques omdat dit een vraaggestuurd systeem is. Dit is een ander aspect dat volgens mij niet kan worden opgevangen door de vermindering van de fiscale bijdragen van de bedrijven.

Temsamani

Mevrouw de minister, is de brede evaluatie van de opleidingscheques voor werkgevers nu eigenlijk al opgestart? Zo ja, wat zijn de eerste bevindingen? Welke bedrijven maken in hoofdzaak gebruik van de cheques en voor welke opleidingen en welke werknemers? In welke mate speelt het Mattheuseffect? In welke maatregelen voorziet u desgevallend om het systeem te optimaliseren? Wat denkt u te doen u om het perverse effect waarbij de deelnameprijs van opleidingen stijgt, te vermijden? Wat gaat u doen aan het feit dat de ondernemingen de opleidingscheques vooral aanwenden voor de opleiding van hun kaders? Dat was toch niet de oorspronkelijke bedoeling van die cheques. Wat is de resterende ruimte binnen het huidige systeem van de opleidingscheques voor dit jaar? Denkt u eraan het huidige stelsel te vervangen door fiscale stimulansen?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb twee aansluitende bedenkingen bij de goede vragen van mevrouw Temsamani. Gisteren kwam de problematiek van de adviescheques en de deadweight-effecten ervan aan bod in de plenaire vergadering. Dat laatste aspect vormt inderdaad een risico bij elke subsidiëring. Net zoals gisteren wil ik vragen hoe men, weliswaar conform de Europese regels, een grotere selectiviteit kan inbouwen voor bepaalde sectoren en naargelang de grootte van ondernemingen. De doelgroep moet nauwkeuriger worden afgelijnd. Men moet immers vermijden dat dit een groot deadweight-effect veroorzaakt. Door die meer verfijnde aflijning van de doelgroep kan men dat risico doen afnemen. Bent u van plan die criteria te verscherpen, zodat er een grotere selectiviteit ontstaat?

Er is een grote evaluatieoefening gaande met betrekking tot de verschillende chequesystemen, zoals de opleidingscheques en de adviescheques. In het regeerakkoord staat duidelijk, dacht ik, dat men dit zal evalueren en die verschillende systemen wil integreren, ook in het kader van de administratieve vereenvoudiging. Overweegt u nog steeds een grotere harmonisatie en integratie van de diverse systemen, om zodoende eenduidiger te kunnen optreden?

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de aangekondigde evaluatie van het systeem van de opleidingscheques voor werkgevers is afgerond. Ze werd uitgevoerd door professor Sels van de KU Leuven en een team van het Hoger Instituut voor de Arbeid. Ik kan de eerste bevindingen van deze evaluatie als volgt samenvatten. De opleidingscheques voor werkgevers genieten een ruime bekendheid bij de ondernemingen. Ze bereiken de gewenste doelgroep van de KMO's. Ze laten toe de opleidingsinspanningen op peil te houden in een laagconjunctuur. Ze ressembleren geen ongewenste effecten met betrekking tot werknemerscategorieën.

De analyse van de afnamecijfers toont dat 79 procent van de cheques wordt gekocht door kleine, 13 procent door middelgrote en 7 procent door grote ondernemingen. De opleidingscheque is volgens de studie het instrument met de grootste penetratiegraad bij de micro-ondernemingen. Anderzijds wijzen recente cijfers van mijn eigen administratie erop dat de afname door de grote ondernemingen verder is gedaald. Wat de aard van de ingekochte opleidingen betreft, ging de aandacht naar het fenomeen van de deadweight. Dat is dus onderzocht, mijnheer Van den Heuvel. Dan gaat het dus over de opleidingen die ook zouden zijn ingekocht zonder de opleidingscheques. In het bijzonder bij de grote ondernemingen is de deadweight hoog, namelijk 86 procent. Dit is zonder twijfel gerelateerd aan de marginale impact van een contingent dat maximaal 200 cheques bedraagt in ondernemingen die per definitie meer dan 250 werknemers tellen. Bij de KMO's bedraagt de deadweight slechts 50 procent. Ter vergelijking, het aandeel van de deadweight bedraagt 51 procent bij het hefboomkrediet en 63 procent bij het ondersteuningsbeleid van de VDAB en werd geraamd op 80 procent bij de Vlamivorm-maatregel.

Het onderzoek van de personeelscategorieën die van de opleidingscheques genoten, spreekt het bestaan van een Mattheuseffect tegen. In ondernemingen met tien of meer werknemers komt ruim 44 procent van de aangekochte opleidingscheques ten goede aan het uitvoerend personeel. Voor de opleiding van leidinggevend en ondersteunend personeel werden respectievelijk 28 procent en 23 procent van de cheques gebruikt.

Moerman

Slechts 5 percent van alle opleidingscheques werd voor de zaakvoerders gereserveerd. Bij de micro-ondernemingen gaan de opleidingscheques voor 32 percent naar het uitvoerend, voor 15 percent naar het ondersteunend en voor 20 percent naar het leidinggevend personeel. Zaakvoerders en werkende vennoten gebruiken 32 percent van de cheques. Het belang van deze laatste categorie hoeft niet te verbazen, gezien de centrale plaats van de zaakvoerder in deze zeer kleine organisaties.

Schakelt men de categorieën van het uitvoerend en ondersteunend personeel gelijk met die van de laag- en middengeschoolden, dan blijkt dat deze groepen, begunstigd met gemiddeld 57 percent van de cheques, meer aan bod komen in het systeem van de opleidingscheques voor werkgevers dan in de maatregel voor werknemers, waar ze niet meer dan 50 percent van de cheques toegewezen krijgen.

U vroeg in welke maatregelen ik voorzie om het systeem te optimaliseren. De resultaten van deze evaluatie zullen grondig worden geanalyseerd door de cel Opleidingscheques van de administratie Economie. Op basis van deze analyse zal ik, indien nodig, een voorstel uitwerken tot aanpassing van het systeem van de opleidingscheques, zodat het beter uitvoering geeft aan de beleidsobjectieven en nauwer aansluit bij de reële behoeften van de ondernemers.

U vroeg in welke maatregelen ik voorzie om het perverse effect waarbij de deelnameprijs van de opleidingen stijgt te vermijden. Nergens blijkt echter uit deze evaluatie dat opleidingsverstrekkers zich via tariefaanpassingen een deel van de steun zouden toe-eigenen. Ze maakt enkel gewag van 'meestal anekdotische indicaties dat deze vorm van subsidiëring van externe opleiding tot opwaartse prijsaanpassingen bij sommige opleidingsverstrekkers heeft geleid.' De administratie heeft achterhaald dat het hier hoogstens ging om opleidingsverstrekkers die hun tarief afstemden op het chequebedrag van 30 euro, wat een eenmalig effect is bij de start van de maatregel. Het risico dat tarieven zouden worden afgestemd op een drempelbedrag van 300 euro is afgewend sinds de minimumafname van tien cheques werd afgeschaft bij de introductie van de elektronische

opleidingscheque in 2004. De administratie heeft overigens wel signalen opgevangen over de vervalsing van de concurrentievoorwaarden in de opleidingsmarkt, omdat publieke opleidingsverstrekkers, goed voor ongeveer een kwart van de afgenomen cheques, tot het systeem zijn toegelaten, terwijl ze al genieten van een aanbods subsidie.

Het is mijn overtuiging dat overheidssteun onvermijdelijk een risico inhoudt van parasiteren door intermediairen. De concurrentie tussen een voldoende aantal opleidingsverstrekkers enerzijds en het vraaggestuurde karakter van deze maatregel anderzijds, zouden echter een garantie moeten bieden tegen een dergelijk ongewenst effect. Dit zorgt er immers voor dat de ondernemer, na de concurrentie te hebben geraadpleegd, volkomen vrij een opleidingsinstantie kan kiezen, met de beste prijs-kwaliteitsverhouding als criterium.

Zoals uit mijn voorgaande antwoorden blijkt, spreken de bevindingen van de evaluatie de stelling tegen dat de ondernemingen de opleidingscheques vooral aanwenden voor de opleiding van hun kaderleden. Het lijkt me daarom niet nodig om op dit aspect van de maatregel in te grijpen.

Na de eerste drie maanden van dit jaar hadden de werkgevers 655.000 opleidingscheques besteld, of 44 percent van het beschikbare contingent van 1.500.000 stuks.

U vroeg me of ik eraan denk het huidige stelsel te vervangen door fiscale stimulansen. Zoals ik in het begin van mijn betoog heb aangegeven, zullen de resultaten van de evaluatie nu grondig worden geanalyseerd door de administratie, in het kader van haar beleidsvoorbereidende taak. Op basis van deze analyse zal ik een voorstel laten uitwerken. Ik wil echter niet vooruitlopen op de beleidsvoorstellen waartoe deze analyse kan leiden.

De voorzitter: Mevrouw Tamsamani heeft het woord.

Mevrouw Anissa Tamsamani: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Toch wil ik nog eens mijn grote bekommernis beklemtonen, hoewel de evaluatie die enigszins weerlegt. Ik heb die evaluatie natuurlijk nog niet gezien. Mijn bekommernis betreft mensen die het minder gemakkelijk hebben, en dan heb ik het over kleine ondernemers, bedrijven en zelfstandigen, die niet noodza-

Temsamani

kelijk het geld hebben om bijkomende opleidingen te volgen, maar ook over die werknemers die heel erg kwetsbaar zijn en ook geen eigen middelen hebben daartoe. Ik pleit ervoor dat zij prioritair aandacht blijven krijgen bij die opleidingscheques. Dat was de oorspronkelijke bedoeling. Hoewel het niet uit te sluiten valt met dit systeem, kan het niet de bedoeling zijn dat bedrijven die het financieel zeer goed hebben en in principe ook over de nodige budgetten beschikken, het leeuwendeel zouden vormen van degenen die een beroep doen op die cheques. Ook zou ik graag inzage krijgen in die evaluatie indien dat mogelijk is.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Ik begrijp uw bezorgdheid. Ik doe zelf geen evaluatie – als politicus acht ik me daarvoor totaal onbekwaam – maar laat ze uitvoeren. Uit de cijfers ervan blijkt dat dit het instrument is met de grootste penetratiegraad bij de micro-ondernemingen en dat de categorie van het uitvoerend en ondersteunend personeel voor 57 percent genieten van de opleidingscheques voor werkgevers, terwijl dit cijfer bij de cheques voor de werknemers 50 percent bedraagt. Voor het overige is dit maar een eerste overzicht en is het aan de administratie om, na een grondige analyse, de nodige beleidsvoorbereidende voorstellen te formuleren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het Vlaamse ruimtevaartbeleid

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Hermans tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het Vlaamse ruimtevaartbeleid.

Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, een week of zes geleden konden we via een artikel in de pers vernemen dat de SERV de conclusie heeft getrokken dat Vlaanderen ondermaats presteert in toekomstgerichte sectoren. Het aandeel van de hoogtechnologische sectoren en diensten in de Vlaamse economie zou bedroevend laag zijn. Hoogtechnologische bedrijven in Vlaanderen nemen slechts 8 percent van de Vlaamse economie voor hun rekening, een cijfer waarvoor vooral de farmaceutische sector instaat. Het slecht presteren van de Vlaamse hightechindustrie komt ook duidelijk tot uiting in de Belgische exportcijfers. Nauwelijks 9 percent van de export is voor rekening van de hightechbedrijven. Met hightech bedoelt de SERV sectoren als de farmaceutische sector, de productie van computers, video- en telecommunicatieapparatuur en de ruimtevaartsector.

Precies in deze laatste sector heeft Vlaanderen in de voorbije jaren heel wat knowhow opgebouwd. Daarop mogen we heel trots zijn. Helaas teren we nu ook in deze sector te sterk op het verleden. De sector zou in de toekomst te kampen kunnen krijgen met een tekort aan een instroom van nieuwe, jonge en inventieve wetenschappers. Op 16, 17 en 18 juni 2005 wordt een Europese Interparlementaire Ruimtevaartcommissie georganiseerd in Parijs, waarbij heel concreet ook onze beleidsintenties op de agenda zullen worden gezet.

Mevrouw de minister, wat zijn uw ideeën of beleidsvoorstellen op het vlak van de ruimtevaart? Deelt u de mening dat hier voor Vlaanderen een heel specifieke rol zou kunnen zijn weggelegd? Overweegt u specifieke inhaalmanoeuvres?

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het is mijn intentie om, na een grondige evaluatie van de bestaande initiatieven, de ruimtevaartsector in Vlaanderen verder te ondersteunen door netwerkvorming en samenwerking van de verschillende actoren te stimuleren om zo de deelname aan de ESA-programma's en andere Europese programma's voor ruimtevaartonderzoek te verhogen. Ik wens ook de betrokkenheid te verhogen van het Vlaamse Gewest bij de besluitvorming inzake de invulling van de Belgische deelname aan de ESA-programma's. Het grootste deel van de publieke financiële

Moerman

middelen die in Vlaanderen worden besteed aan ruimtevaart, wordt inderdaad via dat kanaal verdeeld. Wel is het zo dat de federale overheid de belangrijkste schakel blijft in het Belgische internationale ruimtevaartbeleid. Het is deze overheid die de cruciale beslissingen neemt inzake de internationale programma's, en meer in het bijzonder dat van het European Space Agency.

Het ruimtevaartonderzoek in het kader van het ESA vormt de grootste uitgavenpost binnen het federale wetenschapsbudget, met ongeveer 162 miljoen euro in 2004. Dat zijn de cijfers van de Programmatorische Overheidsdienst Wetenschapsbeleid. Tussen 1997 en 2003 was de totale Belgische return 627 miljoen euro. Uit een recente analyse van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid blijkt dat het Vlaamse aandeel hierin gestegen is van 17,6 percent in de tweede helft van de jaren tachtig tot 35,5 percent vandaag. Wat de gewogen return betreft, is Vlaanderen met 40 percent nu zelfs koploper. Toch blijft het Vlaamse aandeel nog ver beneden 56 percent, zijnde de federale verdeelsleutel voor de andere wetenschaps- en technologieprogramma's.

De net vermelde aanzienlijke stijging van het aandeel van Vlaanderen in de ESA-return, is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de zogeheten VRI, de Vlaamse Ruimtevaart Industriëlen. VRI is een project van de oproep Thematische Innovatie Stimulering van het programma Vlaamse Innovatie Samenwerkingsverbanden, kortweg VIS/TIS. Dit wordt beheerd door het IWT. Het VRI-project, dat op 1 januari 2002 van start is gegaan en loopt tot eind 2006, heeft als doelstelling de omzet van de Vlaamse ruimtevaartsector met 10 percent per jaar te doen toenemen, door een toename van de deelname aan internationale programma's. Na een grondige evaluatie van het programma is het mijn intentie dit verder te versterken, om zo de Vlaamse deelname aan het ESA-programma zowel kwantitatief als kwalitatief te doen toenemen.

Vlaanderen ontwikkelt inderdaad eigen initiatieven op het vlak van ruimtevaart, los van de samenwerking met het ESA, dat tot de federale bevoegdheid behoort. Een aantal initiatieven werden trouwens reeds opgestart in het recente verleden, waarbij specifieke klemtonen werden

gelegd gericht op die domeinen waar Vlaanderen een sterke rol kan spelen, zoals bijvoorbeeld op het vlak van informatietechnologie en de ontwikkeling van diensten vanuit de ruimte. De vorige Vlaamse Regering heeft in maart 2002 beslist om in een aangepaste ondersteuning van het innovatietraject te voorzien voor de lucht- en ruimtevaartsector. Deze LuRu-steunregeling vult andere maatregelen aan, zoals de ondersteuning van Airbus- of ESA-programma's, en werd geïntegreerd in de IWT-steun voor bedrijfsprojecten op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. De LuRu-steunregeling is opgevat als een stimuleringsregeling, waarbij de projectvoorstellen op permanente basis kunnen worden ingediend bij het IWT. Bij elk projectvoorstel wordt de aanvraag- en evaluatieprocedure gevolgd die steeds wordt gehanteerd bij het indienen van bedrijfsprojecten op het vlak van onderzoek en ontwikkeling of KMO-innovatieprojecten.

De steun voor de projecten die worden goedgekeurd in het kader van de LuRu-steunregeling, ligt hoger dan die voor gewone projecten. Enkel voor de kwalificatietrajecten wordt in een extra steunpercentage van 10 percent voorzien. De deelname van bedrijven aan een commercieel ruimtevaartprogramma kan eveneens worden ondersteund via de zogenaamde lanceringstrajecten. De activiteiten die passen in een ESA-programma vormen hierop een uitzondering, aangezien deze ESA-programma's onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen.

Op 10 juli 2003 besliste de Vlaamse Regering tot cofinanciering van het project 'Integratie van in-situ data en hyperspectrale afstands waarnemingen in het kader van de monitoring en modellering van plantenproductie (IS-HS systeem)'. Dit project heeft als centrale doelstelling het ontwikkelen van een ruimtelijk informatiesysteem waarbij aardobservatie en gronddata van welbepaalde plantenecosystemen op simultaan verworven wijze worden geïntegreerd.

Het bestaat uit twee componenten. De eerste is de infrastructuurcomponent, namelijk de ontwikkeling van een hyperspectrale sensor door het bedrijf OIP Sensor Systems NV uit Oudenaarde, in nauw overleg met de KU-Leuven. De hyperspectrale sensor is momenteel bijna klaar en zal na de kalibratie, die wordt voorzien in juni-juli 2005, worden overgebracht naar de 'Satellite

Moerman

Research Group' van de Universiteit Stellenbosch te Zuid-Afrika. De sensor zal daar worden ingebouwd op het platform van de Sunsat 2-satelliet. Alles verloopt volgens het vooropgestelde schema. De onderhandelingen met de NASA over de lancering, zijn volop aan de gang. De voorziene lancering is eind 2006.

De tweede is de onderzoekscomponent, met onder meer de ontwikkeling van algoritmen, waarbij het onderzoek instaat voor het direct koppelen van de sensorsignalen vanuit de ruimte aan de lokale biofysische realiteit van het observatie- en studieareaal op basis van in-situ metingen. Ook dat onderzoek zit goed op schema. Het zal van belang zijn voor het uitvoeren van de kalibratie-oefeningen.

Op 18 juli 2003 heeft de Vlaamse Regering de beslissing genomen om de werking van het Incubatiepunt Geo-Informatie, of IncGeo, financieel te ondersteunen. IncGeo is een open initiatief van de KU-Leuven en de VITO, dat wordt versterkt door deelname van de UGent en de VUB, met het oog op de ontwikkeling van generische instrumenten voor het gebruik van ruimtelijke informatie door overheidsadministraties, de industrie en de Vlaamse burger.

Uit het voorgaande blijkt dat het ruimtevaartbeleid in Vlaanderen eerder is toegespitst op de ontwikkeling van dienstverlening vanuit de ruimte, dan op de ontwikkeling van componenten voor lanceerraketten. Al zijn er ook op dat vlak activiteiten in Vlaanderen. Onlangs bezocht ik een onderneming in Limburg waar componenten worden gemaakt voor de Ariane. Van de recente Europese initiatieven Galileo en GMES kan een grote toegevoegde waarde verwacht worden inzake dienstverlening. Ook kunnen heel wat aardse toepassingen verwacht worden als spin-off van deze ontwikkelingen voor de ruimtevaart.

U vroeg of ik specifieke inhaalmanoeuvres overweeg? Uit deze toelichting blijkt toch wel dat er al een en ander is gebeurd. In mijn beleidsnota heb ik niet in specifieke bijkomende initiatieven voorzien. Wel wens ik te benadrukken dat het Vlaams regeerakkoord streeft naar een overheveling van de restbevoegdheden inzake wetenschapsbeleid naar de regio's. De restbevoegdheden van het wetenschapsbeleid omvatten voor een groot gedeelte de bevoegdheden voor ruimtevaart.

Daarnaast zullen in de nieuwe Kaderprogramma's van de Europese Commissie aanzienlijke middelen worden voorzien voor ruimtevaartonderzoek. De Vlaamse onderzoeksgroepen zullen op basis van bewezen expertise en excellentie in internationale competitie aan het programma kunnen deelnemen dat voorziet in een cofinanciering door de Europese Commissie. Het Vlaams Contactpunt voor het Kaderprogramma zal zorgen voor informatie en begeleiding van onderzoeksgroepen en bedrijven die het potentieel hebben om aan deze programma's deel te nemen, en dit met het oog op een verhoogde Vlaamse deelname.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord, want ik ben echt onder de indruk van het lijstje dat u hebt opgesomd. België en Vlaanderen engageren zich duidelijk op dit vlak. We hebben trouwens ook een belangrijke rol te spelen. Ik ben heel blij dat ik uw antwoord mee kan nemen naar de vergadering in Parijs op 16 en 17 juni. België en vooral Vlaanderen kunnen fier zijn op het aantal activiteiten dat we op dit ogenblik in dat verband ontplooiën.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de farmaceutische industrie in Vlaanderen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van den Heuvel tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de farmaceutische industrie in Vlaanderen.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag gaat

Van den Heuvel

over de farmaceutische industrie. Ik ben blij dat mevrouw Hermans al een mooie voorzet heeft gegeven door uit het SERV-rapport te citeren. Ook zij merkte op dat de farmaceutische industrie in het rapport wordt beschreven als een van de weinige hoogtechnologische sectoren waarin Vlaanderen uitblinkt. Mijn vraag is gebaseerd op die vaststelling.

Mevrouw de minister, iedereen is er, over de politieke grenzen heen, van overtuigd dat we moeten investeren in een innovatieve kenniseconomie. Terecht merkte u gisterenochtend op dat dat niet wil zeggen dat we de klassieke of traditionele sectoren aan hun lot moeten overlaten, want ook zij verdienen hun levenskracht. Iedereen is er dus van overtuigd dat innovatie een belangrijk punt is. In Lissabon werd immers de beruchte norm van 3 percent afgesproken voor uitgaven in Onderzoek en Ontwikkeling.

Daarnaast zijn er ook de rapporten en het verslag van de Nationale Bank, waaruit mevrouw Ceysens dinsdag tot mijn groot plezier zo uitvoerig heeft geciteerd in de discussie over Lissabon. In het jaarverslag van de Nationale Bank is dit jaar een analyse gebeurd van de productstructuur van onze export, waaruit blijkt dat we relatief minder gespecialiseerd zijn in progressieve markten en in hoogtechnologische producten. Ook hier is de uitzondering de farmaceutische industrie.

Het SERV-rapport heeft dezelfde conclusies getrokken. Ook hieruit blijkt dat Vlaanderen op dat punt wat achterop hinkt. Ik weet dat we urenlang kunnen discussiëren over wat hoogtechnologisch of middentechnologisch is, maar denk dat we dat niet hier moeten doen. Toch is het duidelijk dat we niet op onze lauweren mogen rusten en dat er inspanningen nodig zijn. De farmaceutische industrie komt zowel in het verslag van de Nationale Bank als in dat van de SERV naar voren als een van de weinige spitstechnologische sectoren.

Ik moet hieraan een derde vaststelling koppelen, namelijk dat deze industrie een van de weinige in Vlaanderen is die goed scoort qua spitstechnologie en qua hoge exportgraad. Bovendien scoort de sector in enquêtes over de aantrekkelijkheid van de job zeer hoog. Vorige week is nog een enquête gepubliceerd waarin de resultaten heel duidelijk

zijn. De werknemers hebben er een grote arbeidsvreugde en globaal gezien willen mensen graag werken in de farmaceutische industrie. Het is bovendien een milieuvriendelijke sector met goede arbeids- en loonvoorwaarden. De werkgelegenheid is er de jongste tien jaar enorm gestegen. We weten allemaal dat de globale industriële sector een regressieve sector in de werkgelegenheid is, en dit sinds het begin van de jaren zeventig. Dat loopt nog door, met uitzondering van de farmaceutische industrie die op ongeveer tien jaar tijd haar aantal heeft zien toenemen van een kleine 20.000 naar ongeveer 27.000 werknemers in 2004.

Met het vooruitzicht van de 3 percentnorm-investeringen in O&O, geuit in Lissabon, is het belangrijk dat deze sector daarin echt investeert. Er wordt geschat dat in 2004 ongeveer 1,5 miljard euro in België is geïnvesteerd in O&O in de farmaceutische industrie. Dat is ongeveer 20 percent van de totale omzet in die nijverheid en staat voor ongeveer 35 percent van de totale privé O&O-uitgaven in de industriële sector. Om al deze redenen moeten we deze sector koesteren.

De inspanningen in O&O in deze industrie leiden tot resultaten waarop we fier moeten zijn in een klein land als Vlaanderen. Het is met Glaxo en UCB, respectievelijk in Wallonië en Brussel, een breed Belgisch gegeven. Ik zal u drie spraakmakende resultaten geven.

Ten eerste wordt 5 percent van alle farmaceutische producten ontwikkeld in ons land.

Twee, we hebben een eervolle vermelding gekregen in het gerenommeerde blad *The Scientist*. Ik betreur dan ook de reactie van de federale PS-minister van Gezondheid, de heer Demotte, die het feit dat een klein land als het onze tweede staat op de wereldranglijst van wetenschappelijk onderzoek in de farmaceutische sector, heeft afgedaan als een doodgewone zaak.

Een derde resultaat is dat in ons land 35 trials per miljoen inwoners plaats hebben. Daarmee zijn we de absolute koploper op wereldvlak. Nederland en Scandinavië volgen ons op circa 20 trials. Daarna komen de Angelsaksische landen met amper een tiental trials. De trials in het klinisch onderzoek zorgen voor duizenden banen. Dat heeft als positief effect dat geneesmiddelen relatief snel van toepassing zouden kunnen zijn in ons land.

Van den Heuvel

Ik stel een contradictie vast. Enerzijds is er de betrachting om spitstechnologische sectoren te huisvesten. Dat wordt gesteund door Europa. Anderzijds scoren we daar niet zo sterk. Dat is objectief vastgesteld door de SERV en de Nationale Bank. De farmaceutische industrie vormt een uitzondering. De omgevingsfactoren worden voor de farmaceutische industrie de jongste jaren niet zo rooskleurig ingevuld door onze overheden. Dit is vooral een federale zaak. Ik wil nu niet vervallen in kritiek op of het proces maken van de federale regering. We weten allemaal dat daar een en ander schort. Ik spreek niet over het uitdelen van kiwi's op gratis bussen natuurlijk, maar over de reglementering inzake clinical trials. Dit sleept aan. We lopen het risico dat de bedrijven naar Nederland en vooral naar Oost-Europa uitwijken. Oost-Europa heeft uiteraard veel lagere loonkosten, en de arbeidskrachten zijn er relatief goed opgeleid. We zouden op procedureel vlak wel eens de trein durven missen. In de nieuwe federale gezondheidswet zijn aan het einde van de rit gelukkig de noodzakelijke aanpassingen gebeurd. In dit huis, binnen de Vlaamse bevoegdheden, kunnen we een aantal zaken realiseren om een voldoende positief klimaat te scheppen voor de hoogtechnologische sectoren en de farmaceutische industrie.

Een aantal rapporten wijzen daarop. Het rapport-Sleuwaegen lanceert de idee om naar een grotere clustering over te schakelen. Ook voor de farmaceutische industrie is een kruisbestuiving tussen de universiteiten, de onderzoekscentra en de bedrijven van groot belang.

Wat is hierin de rol van het VIB, het Vlaams Instituut voor Biotechnologie? Daar komt farmaceutisch onderzoek aan bod. Kan dat worden uitgebreid? Kan dat nog extra worden gestimuleerd? Mensen uit de sector pleiten voor een specifieke tak binnen het VIB voor de farmacologie.

We hebben ook het gewone wetenschappelijke onderzoek. De Vlaamse Regering doet een fantastische inspanning om het budget voor wetenschappelijk onderzoek en innovatie op te trekken. Er is een tijdspad uitgetekend voor de komende jaren. Gisteren kwam het rapport van de Wetenschappelijke Raad uit. Ik steun u volop, mevrouw de minister, om daar in de meerjarenbegroting een hoger budget voor te bekomen.

We vragen ons af of alles niet kan worden gebundeld in een globaal pakket. In Nederland werd een actieplan opgesteld dat niet alleen is gericht op de farmaceutische industrie, maar op 'life sciences' in het algemeen. Ze trekken de zaak open, maar de farmaceutische industrie blijft een belangrijke speler. Ook Philips wordt erbij betrokken als specialist in medische apparatuur. Wij beschikken met Agfa-Gevaert in Antwerpen ook over een topspeler op wereldvlak op het gebied van medische beeldtechnologie. Het is wellicht de moeite waard om de verschillende partijen binnen de 'life sciences' samen te brengen. Het betreft immers een hoogtechnologische, progressieve sector. Met progressief bedoel ik dat het om een marktaandeel gaat dat de komende jaren, gelet op de levensverwachting, zal stijgen. We bezitten nu sterke troeven met Janssen Pharmaceutica en Agfa-Gevaert. Het behoort absoluut tot onze opdracht, en zeker tot die van de Vlaamse Regering, om deze spelers in één ploeg op te nemen, want zo zullen ze nog veel beter tot hun recht komen.

Mevrouw de minister, mijn ingediende vragen zijn al enkele weken oud. De eerste is veel belangrijker dan de tweede. Van groot belang is het antwoord op de vraag hoe u het zult aanpakken om een gunstig en stimulerend klimaat te ontwikkelen voor de hoogtechnologische farmaceutische sector.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik sluit mij natuurlijk aan bij de vraag de heer Van den Heuvel. We moeten immers besluiten dat de farmaceutische industrie in Vlaanderen stiefmoederlijk wordt behandeld. Dat blijkt uit de media en uit de houding van de federale regering. We kunnen het zelfs hebben over het 'wegpesten' van deze vitale sector.

Ik vind het trouwens spijtig dat dit debat al in de media werd gevoerd. We hebben het betoog van de heer Van den Heuvel immers al kunnen lezen in diverse kranten.

Janssen Pharmaceutica heeft Vlaanderen op de wereldkaart gezet. Puurs werd als 'farma-valley' van Vlaanderen uitgebouwd. Volgens professor De Deyn van de Universiteit Antwerpen was België de absolute top voor klinisch onderzoek met

Vrancken

patiënten, maar zorgt de administratieve rompslomp ervoor dat alles instort en naar Oost-Europa verhuist, tenzij we ingrijpen.

De hoogtechnologische sector is de enige sector die op korte termijn 12.000 bijkomende arbeidsplaatsen wist te creëren. In uw beleidsnota, mevrouw de minister, benadrukt u het belang van de investering in kenniseconomie. De farmaceutische industrie maakt deel uit van dit hoogtechnologisch project en bezit naast de niet te onderschatten economische meerwaarde, ook een belangrijke sociale missie.

Zo opende Novartis een onderzoekcentrum voor tropische ziekten in Singapore – en dit terwijl we in Antwerpen met het Tropisch Instituut over de nodige expertise in Vlaanderen beschikken – en investeerde er 20 tot 25 miljoen euro in onderzoek naar ziektes die vooral in arme landen voorkomen. Als het onderzoek leidt tot een bruikbaar medicijn, wordt het zonder winst ter beschikking gesteld. Volgens Daniel Vasella, de gedelegeerde bestuurder van Novartis, moet de farmaceutische industrie in een zeer moeilijke omgeving werken en lijkt het soms alsof een heksenjacht wordt gehouden. Die heksenjacht werd ingezet door sp.a, waarbij de partijvoorzitter, de heer Stevaert, het voortouw nam. Door hem wordt een imago van de farmaceutische industrie opgehangen van snoodaards die de ziekteverzekering plunderen. Door dossiers te blokkeren wil hij de prijzen breken. Mede door de hele heisa over de verdeling en de prijs van de geneesmiddelen, wil sp.a voorts ook de patenten op medicamenten beperken. Terwijl we hier in Vlaanderen de farmaceutische industrie wegpesten, wordt deze kennisintensieve en hoogtechnologische industrie met open armen ontvangen in Wallonië en Nederland.

In de krant konden we bovendien lezen dat het Directoraat-Generaal van de Geneesmiddeleninspectie zijn fiat moet geven voor het opstarten van klinisch onderzoek. De dienst is echter zodanig onderbemand dat zoiets maanden duurt. Professor De Deyn stelt zelfs aan de farmaceutische bedrijven voor om het onderzoek in het buitenland te doen. De kenniseconomie wordt wel gepromoot, maar wat is de draagwijdte daarvan als eigen professoren vragen om een onderzoek naar het buitenland te verhuizen?

De voormalige Oostbloklanden staan te trappelen van ongeduld om de farmaceutische industrie over te nemen. Nederland en zelfs Wallonië hebben reeds initiatieven genomen om zo'n overname te verhinderen. Ik vraag me af wat Vlaanderen zal doen.

Mevrouw de minister, welke maatregelen zult u nemen om onze Vlaamse farmaceutische industrie een ander imago aan te meten en dus om de geschikte omgeving te creëren waarin zij zich verder kan ontwikkelen?

Hoe staat u tegenover de beperking van de patenten op medicijnen? Bent u van plan om in te grijpen en de gangbare werking van de sector te verzekeren, die de investering in onderzoek naar nieuwe medicijnen waarborgt?

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, deze materie is uiterst belangrijk, zeker voor een vertegenwoordiger uit De Kempen, want daar neemt Janssen Pharmaceutica een sleutelpositie in. Ook ik wil oproepen tot een zachtere aanpak. De federale regering voelt de hete adem van de gezondheidsbudgetten in de nek. In de media zijn echter nogal wat ongelukkige uitspraken gedaan over de sector. Ik hoop dat Vlaanderen op een of andere manier stimuli kan geven waarmee de heersende ongerustheid gedeeltelijk kan worden weggenomen.

Ik ben het ermee eens dat zaken moeten worden onderzocht en gesaneerd. We moeten alles op een gezonde manier benaderen en misstanden tegengaan. Maar met wat nu gebeurt, zijn we een sector aan het weggagen die nochtans heel belangrijk is voor ons. Het enthousiasme en de ondernemingszin van de sector worden op zijn minst beperkt.

Mevrouw de minister, ik sluit me dus aan bij de collega's om u te vragen of vanuit Vlaanderen stimuli kunnen worden gegeven waardoor de ongerustheid in de sector kan worden beperkt.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal specifieke flankerende

Moerman

maatregelen nemen om deze sector in Vlaanderen te ondersteunen. De IWT-toelage voor farmaceutisch onderzoek en ontwikkelingsprojecten bedroeg in 2003 15,5 miljoen euro. Dat is 15 percent van de totale steun. In 2002 en 2003 werd bijna 35 miljoen euro door het IWT besteed aan ondersteuning van bedrijfsonderzoek in de zogeheten 'levenswetenschappen' – er is immers ook een Nederlandse naam voor 'life sciences'.

Deze voorbeelden illustreren wel degelijk dat de Vlaamse Regering sinds lang het belang van de biotechnologie en de farmaceutische sector erkent. Ze voert dan ook een beleid dat onderzoek en ontwikkeling in de levenswetenschappen structureel ondersteunt.

Elke universiteit heeft een eigen universitaire interfacedienst voor valorisatie van haar eigen onderzoek.

Het VIB heeft van de Vlaamse Regering de opdracht gekregen om het Vlaams onderzoekspotentieel in de biotechnologie te valoriseren. Daarvoor heeft het VIB een gespecialiseerde cel technologietransfer uitgebouwd die nauw samenwerkt met de onderzoekers aan de universiteiten en telkens openstaat voor niet-VIB-onderzoek in het domein biotechnologie.

Uitgaande van het VIB werd de biocluster FlandersBio opgericht waar de Vlaamse biotechnologiebedrijven, alsook instituten en financiers vertegenwoordigd zijn. Het grootste deel van deze bedrijven is actief in de medische sector.

In 2001 heeft het VIB een bio-incubator geopend voor spin-off activiteiten. In 2006 zullen de werken starten voor de bouw van twee nieuwe bio-incubatoren. Deze staan ook open voor buitenlandse investeerders.

De Vlaamse universiteiten beschikken allemaal over technologie- of wetenschapsparken. In Gent is het park zelfs aan het uitgroeien tot een gespecialiseerd biotechnologiepark. Er zijn bedrijven uit de farmaceutische sector in alle groeifasen aanwezig: Innogenetics, een beursgenoteerd bedrijf, DevGen, een groeiend bedrijf in de derde investeringsfase, en spin-offs zoals Ablynx.

Het Biotechfonds investeert sinds 1994 heel gericht in de industriële valorisatie van het onderzoek in de biotechnologie.

De farmaceutische industrie kan ook gebruik maken van de brede waaier aan steunmaatregelen die door IWT-Vlaanderen beheerd worden en die openstaan voor alle Vlaamse bedrijven. Ik heb het aandeel van IWT-steun in het begin van mijn antwoord gegeven. Bij de gehonoreerde projecten zitten zowel KMO's zoals Algonomics en Galapagos Genomics, als grote farmaceutische bedrijven zoals Innogenetics.

Het succes van deze maatregelen blijkt onder meer uit de sterke deelname van Vlaanderen aan de thematische prioriteit 'Biowetenschappen, genomics en biotechnologie voor de gezondheid' van het Zesde Europese Kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling.

De Vlaamse Regering is zich ook bewust van de hinderpalen, zoals hoge lasten voor de werkgever en lange wachttijden bij het toekennen van vergunningen, die echter niet specifiek zijn voor de farmaceutische sector. Sommige van deze problemen vallen buiten de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest, aan andere wordt gewerkt vanuit de 'Cel voor administratieve vereenvoudiging' en in het teken van e-government.

De Vlaamse Regering streeft waar mogelijk naar een zuivere omzetting van Europese richtlijnen wat een betere harmonisering van wet- en regelgeving in de Europese Unie moet kunnen bewerkstelligen.

Mijnheer Van den Heuvel, u vroeg welke stappen ik heb ondernomen om de federale regering te wijzen op het belang van deze sector voor de Vlaamse economie en werkgelegenheid. Ik grijp even terug naar vorig jaar, want toen maakte ik nog deel uit van die federale overheid. Ik had de gewoonte om regelmatig samen te gaan zitten met 'delen' van het bedrijfsleven. Dat gebeurde heel besloten, zonder dat nummertjes in de pers werden opgevoerd. Het ging om franke discussies tijdens een ontbijtvergadering van anderhalf uur. Ik heb zo vergaderd met de Waalse bedrijfsleiders, met de vrouwelijke bedrijfsleiders, met vertegenwoordigers van de staalindustrie en ook met vertegenwoordigers van de farmaceutische industrie.

Moerman

Uit die laatste discussie is heel goed gebleken wat de bekommernissen van de sector zijn. Die gaan over meer dan alleen over de klassiekers zoals de loonkosten en het vergunningenbeleid. De farmaceutische industrie bedt zich in in een totaal-klimaat. Dat wordt niet alleen bepaald door economische of fiscale maatregelen, maar ook maatregelen inzake gezondheidszorg en alles wat daarmee gepaard gaat, spelen een rol. Elementen zoals loonkost, spelen, zeker bij farmaceutisch onderzoek, ook een rol.

Ik heb zelf de maatregel mee uitgewerkt waarbij er op de bedrijfsvoorheffing van onderzoekers maar de helft meer moet worden doorgestort aan de staat. Die maatregel geldt al sinds oktober 2003 voor universiteiten en hogescholen, sinds 1 juli in een kleine tachtig onderzoeksinstituten en zal nu, in het derde kwartaal van dit jaar, ingaan in de privé-sector. De – federale – maatregel lijkt me ook voor de farmaceutische sector zeer nuttig en komt ook tegemoet aan de door u aangehaalde conclusie uit het rapport-Sleuwaegen, wanneer het gaat over de kruisbestuiving tussen universiteiten, onderzoekscentra en bedrijven. Deze maatregel geldt immers alleen als men in een dergelijk samenwerkingsverband opereert. Hij compenseert tevens het loonnadeel, want de looncomponent is immers zeer zwaar en groter in België dan in andere landen. Binnen de component zelf is er een prijsverschil van 10 percent. Dan gaat het over de kosten voor de werkgever die het onderzoek organiseert. Door die maatregel van 50 percent wordt die loonhandicap geneutraliseerd.

Het is een algemene maatregel, die dus niet specifiek gericht is op de farmaceutische sector. De maatregel heeft ook een zeer verschillende impact naargelang het soort van bedrijf. Janssen Pharmaceutica is hier al meermaals aangehaald. Ik heb dit bedrijf meermaals bezocht. Toen heeft men me er gezegd dat die maatregel voor hen een veel-er geringe impact heeft. Dit bedrijf werkt immers voor het overgrote deel van hun onderzoeken buiten samenwerkingsverbanden met de publieke sector of onderzoeksinstituten. In andere bedrijven heeft dit dan weer een grotere impact.

Gisteren werd in het debat tijdens de plenaire vergadering nogmaals verwezen naar die High Level Group 3 percent. Men vroeg toen wanneer die

conclusies er zullen zijn. Dat moet natuurlijk aan de heer Verwilghen worden gevraagd. Ik heb vorig jaar aan de heer Shetty, de baas van Janssen Pharmaceutica, gevraagd om daarin zitting te hebben. De specifieke bekommernissen van de farmaceutische sector zullen daar dus wel degelijk aan bod komen.

Mijnheer Van den Heuvel, ik wil tot slot toch een speldenprikje geven. Ik zei dat het ging over een algemeen klimaat. Diverse leden hebben het hier gehad over erkenning, prijsniveaus en patenten. Helaas is dit een federale materie, mijnheer Vrancken. Daar kan ik u dus niet op antwoorden. Ook imagovorming speelt een rol. In het Europa van de vijftien waren we een van de twee laatste landen, als ik me niet vergis samen met Griekenland, dat er nog in slaagde een prijsreglementering voor OTC-medicijnen – vrij verkoopbare en niet-terugbetaalbare producten – in stand te houden. De farmaceutische industrie is vragende partij om dit af te schaffen. Ik kan niet zeggen dat ik vorig jaar, bij mijn pogingen om dat af te schaffen, die niet zijn geslaagd omdat ik te weinig tijd had, heel veel steun vanuit CD&V-hoek heb gekregen, wel integendeel.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de voorzitter, wat dat laatste betreft, mijn parlementaire geheugen begint in de zomer van 2004. Belangrijker is dat uw boodschap heel positief is, mevrouw de minister. In het verleden hebt u blijkbaar al erg hard gewerkt en u bent ook van plan deze farmaceutische industrie in de toekomst alle levenskansen te geven. Ik heb geprobeerd een heel constructieve bijdrage te leveren, op mijn kleine speldenprik over het gratis kiwi-bedelen na, mevrouw Gennez. Het gaat hier over het overleven van een heel belangrijke industrie.

Wat de levenswetenschappen betreft, mogen we niet blijven stilzitten. Ik ben heel blij dat uit uw antwoord blijkt dat ook u daarvan overtuigd bent. Het is goed dit ook te zeggen. Bij mijn bezoeken van de voorbije weken aan farmaceutische bedrijven, had men het er vaak over 'the Belgian issue'. Het gaat over het algemene klimaat. U wees op de terechte maatregelen die u als federaal minister hebt genomen met betrekking tot de loonkosten. Dat is inderdaad maar één facet. Daar hebt

Van den Heuvel

u volkomen gelijk. We staan niet stil en kunnen daar in de marge wat aan werken, maar we moeten ook andere dingen doen om die loonkosten te compenseren. Er is het punt van de erkenning van nieuwe geneesmiddelen. De procedures van de clinical trials verlopen blijkbaar heel traag in de federale administratie.

Om die 'Belgian issue', die nu bij heel wat farmaceutische bedrijven leeft, te keren, is het misschien goed al die inspanningen in één pakket te verkopen. Misschien is het zo dat de Nederlanders sterker zijn dan Vlamingen in het verkopen hiervan. Het komt sterker over wanneer de maatregelen die al zijn genomen en nog zullen worden genomen in een totaalpakket, in een actieplan voor de farmaceutische industrie of de levenswetenschappen worden gebundeld. Wereldspelers als Agfa-Gevaert kunnen daar aan bod komen. We kunnen zo het signaal versterken dat de farmaceutische industrie welkom is in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer Johan Vrancken: Mevrouw de minister, welke maatregelen wilt u nemen om het imago van de Vlaamse farmaceutica-industrie opnieuw op te krikken en er de nodige ruimte voor te maken?

U ontweek mijn tweede vraag door te zeggen dat de patentenregelgeving federaal is. Dat klopt, maar er is ook zoiets als het Overlegcomité. Hebt u dat al aangekaart in het Overlegcomité, of bent u dat van plan?

Nederland en zelfs Wallonië hebben initiatieven genomen om te verhinderen dat de farmaceutische industrie naar het voormalige Oostblok zou verhuizen. Hebt u terzake ook al initiatieven genomen op Vlaams niveau?

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer Vrancken, ik heb uw vraag niet ontweken. De octrooiwetgeving, de auteurswetgeving en intellectuele eigendom in het algemeen zijn een louter federale bevoegdheid. Het heeft dan ook geen zin dit aan te kaarten in het Overlegcomité, dat de welbepaalde en nauwkeurig gedefinieerde taak heeft geschillen op te lossen, bijvoorbeeld als beide overheden

bevoegd zijn. Als er bijvoorbeeld inzake telecommunicatie een arrest komt van het Arbitragehof, waarbij moet worden opgehelderd of de Vlaamse of de federale overheid bevoegd zijn, dan is dat een zaak voor het Overlegcomité. Maar het heeft geen zin om daar iets aan te kaarten dat louter behoort tot de federale bevoegdheden. Dat is de realiteit.

De vraag werd gesteld welke initiatieven er worden genomen. Uit mijn antwoord blijkt toch wel dat er het voorbije decennium toch al een en ander gebeurd is op het gebied van imagovorming en ten behoeve van de levenswetenschappen en de farmaceutische industrie. Ik kan daarover niets meer zeggen dan ik al heb gedaan.

Gisteren heb ik het nog aan een van uw collega's gezegd: veel van wat we doen is zeer valabel en van topklasse. Onlangs was ik aanwezig bij een seminarie met de bedrijfswereld over luchtvaart in Nederland, meer bepaald in Amsterdam. Die mensen daar zeiden me dat er bij ons tenminste dingen gebeuren, terwijl er bij hen wel veel papier wordt geproduceerd, maar er niets gebeurt. Ik vind dus niet dat we achterop hinken bij Nederland. Integendeel, in werkelijkheid scoren we heel goed. Maar hoe langer ik al deze verschillende economische deeldomeinen bekijk, en ook het geheel, merk ik het volgende. Welke goede initiatieven we ook mogen nemen via het IWT, het VIB en het onderzoeks- en ontwikkelingsbeleid – initiatieven die industrieneutraal zijn, en dus niet alleen gericht op de farmaceutische sector, maar met een verschillende impact naargelang de sector – van alle bedrijfsleiders waarmee ik praat, hoor ik over de loonkosten en de flexibiliteit. Dat mogen we niet uit het oog verliezen.

Wat het imagobeleid betreft, ik meen dat het in Vlaanderen gevoerde beleid, dat grotendeels horizontaal is, zij het dat er sprake is van een biotechnologiecluster, een positief flankerend en zelfs ondersteunend beleid. Wel vind ik niet dat het de taak van de overheid is om aan imagovorming te gaan doen voor een bepaalde industrietak. Daarin verschil ik misschien met u van mening, mijnheer Vrancken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de gevolgen van het Reach-programma op de Vlaamse economie

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de gevolgen van het Reach-programma op de Vlaamse economie.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, na de farmaceutische industrie komen we nu terecht bij de chemische industrie. Meer specifiek wil ik het hebben over de Reach-ontwerpverordening, inzake de registratie, evaluatie en toelating van chemische producten, waarvan de procedure stilaan ten einde loopt. Die verordening zou begin 2006 van kracht worden. Er zijn terzake heel wat studies gepubliceerd. Ik verwijs in mijn toelichting naar één ervan. Sommige organisaties, zoals syndicale organisaties en natuurverenigingen, vinden die wetgeving zeer belangrijk en gaan er dus van uit dat ze streng moet zijn. De werkgevers en de producenten zijn echter heel bang voor de toekomstige gevolgen ervan. Ik verwijs naar de studie 'New Proposals for Chemicals Policy' van het vermaarde onderzoeksbureau Arthur D. Little. De studie heeft de effecten gemeten op de competitiviteit van de chemische industrie en werd besproken in de Europese Commissie Industrie.

De studie stelt dat de ontwerpverordening 3 procent van het BBP zou kosten en de productie de komende twintig jaar met een kwart zou doen dalen. Tevens zou ze een rem zijn op de innovatie, door de stijgende kosten, door de bijkomende tijd nodig om een nieuw product op de markt te brengen en door de autorisatieplicht. In Frankrijk zou dit leiden tot een jobverlies van 300.000 tot 600.000 jobs. In Duitsland zou het gaan over 900.000 jobs. De studie bevestigt andere Franse en Duitse studies.

Het VBO waarschuwt zijn leden dat ze zich hierop moeten voorbereiden. Nu de richtlijn stilaan gestalte krijgt, is het inderdaad de hoogste tijd

dat dit gebeurt. Er zijn terzake nog heel wat andere studies verricht, die ik de voorbije weken heb geconsulteerd. Zo heeft IDEA Consult een studie verricht in opdracht van Fedichem, de federatie van de chemische industrie. Ook volgens die studie zouden de effecten op de omzet van betekenis zijn. Dit wordt dan weer tegengesproken door de heer Slingenberg, diensthoofd van de afdeling Chemie van de administratie Milieu van de Europese Commissie. Hij zegt dat het effect van de ontwerpverordening op termijn bekeken veeleer beperkt is.

Ons land, en dan vooral Vlaanderen, heeft een belangrijke chemische industrie. Dan hebben we het vooral over de metropool Antwerpen. Mevrouw de minister, zijn er al specifieke cijfers voor Vlaanderen? Zijn de effecten gemeten? Wat is ons standpunt op de Europese raden, en wie vertolkt dat standpunt? Is dat de federale minister, of gebeurt dat in overleg? Heeft daarover overleg plaatsgevonden? Zijn er gegevens bekend over de impact van Reach op de banen en de kosten voor de industrie? Hebt u al initiatieven genomen om de Vlaamse chemische nijverheid bewust te maken van de eventuele problemen en gevolgen die de toepassing van die richtlijn zou kunnen meebrengen?

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Matthijs, ik vind het goed dat u de kwestie van de Reach-ontwerpverordening opnieuw op de tafel legt. Deze aangelegenheid wordt besproken tijdens de Raad Industrie, de Raad Competitiviteit en Groei en de Raad Leefmilieu. De volgende keer dat deze zaak wordt besproken, is binnen de Raad Competitiviteit en Groei op 6 juni en binnen de Raad Leefmilieu op 24 juni. Wie vertegenwoordigt ons daar? Er zijn verschillende types van Europese raden. Naargelang dat type is er sprake van hetzij een exclusief federale vertegenwoordiging, hetzij een exclusieve gemeenschaps- of regionale vertegenwoordiging, hetzij een gemengde vertegenwoordiging. De Raad Competitiviteit en Groei is van het derde type, met een beurtrol: soms zetelt de federale minister, soms ook de regionale ministers.

De datum ontglipt me, maar ik weet dat mijn voorgangster, mevrouw Ceysens, vorig jaar in de Raad Competitiviteit en Groei een standpunt naar

Moerman

voren heeft gebracht met betrekking tot Reach. Vlaanderen heeft deze zaak dus wel degelijk steeds goed en grondig gevolgd, vooral ook met betrekking tot de impact op KMO's. In een nota heeft het Luxemburgse voorzitterschap tijdens de Raad Competitiviteit en Groei van 7 maart jongstleden aangekondigd op 10 en 11 mei 2005 in Luxemburg een workshop te zullen houden over de toepasbaarheid van Reach bij de KMO's. Ik heb die bekommernis destijds ook vertolkt. De industrie heeft dat zelf ook gedaan. Dan gaat het niet alleen over Fedichem. De Vlaamse minister heeft dat ook gedaan. Tijdens de workshop zal de Europese Commissie de resultaten voorleggen van de impactstudie die in het kader van het Memorandum of Understanding tussen de Commissie en de industrie werd uitgevoerd. Ook alternatieve procedures die vanuit bepaalde lidstaten werden ingediend, zoals het OSOR-voorstel – wat 'one substance one registration' betekent – zullen hier aan bod komen.

Sinds januari 2005 heeft de ad hoc-werkgroep Chemie een exhaustief en gedetailleerd onderzoek verricht van de titels IV en V van het Reach-voorstel, en van hun bijhorende bijlagen. Ook de titels VI tot VIII zullen door deze werkgroep worden onderzocht. Zoals ik al zei, zal er in juni een debat worden gevoerd binnen de Raad Competitiviteit en Groei en binnen de Raad Leefmilieu. Om een aanvaardbaar evenwicht te vinden tussen de uiteenlopende standpunten is het Luxemburgs voorzitterschap van oordeel dat het essentieel is in nauw contact te blijven met het Europees Parlement, waar deze aangelegenheid ook op tafel ligt.

Via mijn diensten is er een deelname aan de net geciteerde procedures, zij het in de fasen die aan de Europese besluitvorming voorafgaan. De Belgische standpuntvorming zal, net zoals dat het geval is voor andere belangrijke dossiers, een aanleggenheid van intra-Belgische samenwerking zijn. In het Reach-dossier wordt daartoe regelmatig, namelijk voor elke bijeenkomst van ad hoc-werkgroep, overleg gehouden op de FOD Leefmilieu met de Permanente Vertegenwoordiging, de betrokken federale kabinetten Economie en Leefmilieu en de administraties van zowel federale als

gewestelijke zijde. Op het kabinet van de premier vinden er regelmatige contacten plaats met de deskundigen van de chemische sector.

Momenteel is een onderzoek gaande op Belgisch niveau betreffende de impact van Reach op de industrie, en meer bepaald op de KMO's. Dit onderzoek werd opgestart door de Federale Overheidsdienst Economie en Fedichem, met het oog op een voorstelling van de resultaten op de voornoemde workshop van 10 en 11 mei.

Het VBO, zijn sectorfederaties en de FOD Economie ontwikkelden een praktisch hulpmiddel om elke onderneming te helpen de relevante informatie over haar aanbod aan chemische producten te verzamelen. Dit hulpmiddel is beschikbaar op de website van het VBO. In deze context, waarbij alles nog in beweging is, werden momenteel nog geen aanvullende Vlaamse stappen gezet om het bedrijfsleven voor te bereiden op de komst van Reach. Uit het voorgaande mag echter blijken dat we deze zaak zeer nauwlettend en op alle niveaus volgen.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw de minister, ik heb hierover heel veel studies gelezen. Men zou er haast in verdrinken. Het effect op de KMO's is heel belangrijk. De grote industriële en chemische sectoren zullen dit wel aankunnen. Het verheugt me dus dat er specifiek wordt gekeken naar het effect op KMO's, en naar alternatieve procedures om die KMO's voldoende toekomstkansen te geven.

Minister Fientje Moerman: Ondertussen heeft men nog een en ander voor me opgezocht. Mevrouw Ceysens heeft op 17 mei 2004 het Belgische en ook het Vlaamse standpunt uiteengezet tijdens de Raad Competitiviteit en Groei. U zult dit wellicht ook kunnen terugvinden in de elektronische archieven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Jul Van Aperen treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de pogingen om Vlaamse bedrijven naar Henegouwen te lokken

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Goethem tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de pogingen om Vlaamse bedrijven naar Henegouwen te lokken.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, volgens een tamelijk recent persbericht en andere bronnen krijgt de provincie Henegouwen jaarlijks 2 miljard euro voor haar 'Objectif Hainaut 1' van het Europese steunprogramma omdat Henegouwen nog steeds is erkend als een achtergesteld gebied. Daarover kunnen we soms vragen stellen, maar het zal waarschijnlijk wel iets te maken hebben met het betrekkelijk hoog werkloosheidspercentage. Volgens een studie van MR-senator Destexhe, 'Wallonie: la vérité en chiffres', blijft het BBP van Henegouwen, ondanks de massale steun, achteruit gaan. We kunnen dus stellen dat die steun niet veel uithaalt.

Het probleem dat zich volgens mij stelt, is dat de Belgische overheid ook geld op tafel legt voor steun. In de praktijk zien we dat Henegouwen met al deze steungelden steeds meer Vlaamse bedrijven naar haar grondgebied lokt. De directeur Belangenbehartiging bij VOKA uit West-Vlaanderen, de heer Vanhoutte, noemt onder meer Stow, Sioen, Koramic en andere – niet van de minste – bedrijven. Hij noemt verder ook Idealspun, het slachthuis Goemaere en het vlasbedrijf Duchi: het zijn allemaal bedrijven die West-Vlaanderen hebben verlaten richting Henegouwen. We moeten dus een delokalisatie van Vlaamse bedrijven naar Henegouwse industriezones vaststellen en dat gebeurt deels dankzij Belgisch geld. Dat betekent de facto voornamelijk Vlaams geld, want Vlaanderen is nog altijd de hoofdsponsor van België.

Niet alleen de subsidies bij de vestiging maar ook de snelheid waarmee de vestigingsdossiers kun-

nen worden afgewerkt, oefent volgens VOKA een grote aantrekkingskracht uit op Vlaamse bedrijven. Ik citeer dezelfde woordvoerder van VOKA, de heer Vanhoutte: 'De troef van Wallonië is en blijft de snelheid waarmee bedrijventerreinen ontwikkeld en aangeboden worden, twee à drie maanden, met vergunningen en alles. Hier is dat gemakkelijk twee jaar en meer.' Het probleem van ellenlange procedures bij een bedrijvenstart is een oud zeer en ondanks de vele beloften van opeenvolgende ministers van Economie, komt er weinig of geen beterschap.

Mevrouw de minister, ik vernam graag hoe u staat tegenover het feit dat Belgisch geld wordt gebruikt om Wallonië tegenover Vlaanderen op economisch gebied te bevoordelen. Wallonië heeft een startpositie waar Vlaanderen niet tegen op kan. Bent u bereid om met uw federale collega's daarvoor naar een oplossing te zoeken? Welke maatregelen plant u om de discrepantie in de procedures tussen de regio's in verband met vergunningen weg te werken?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, als de Vlaamse economie beter en sterker presteert, is het ook normaal dat hier andere gegevens gelden en dat bijvoorbeeld de prijzen voor industriegrond hoger liggen dan in Wallonië. Dat is een objectief economisch gegeven. Dat aan economisch achtergestelde gebieden door Europa subsidies worden verstrekt om er het economisch draagvlak te verstevigen, is ook normaal. Het is natuurlijk de vraag of dat overheidsgeld op de juiste manier wordt besteed. Hetzelfde geldt voor de federale middelen. We moeten niet betreuren dat die er zijn, maar we moeten ons afvragen of ze efficiënt worden aangewend.

Mevrouw de minister, in mijn thuishaven word ik regelmatig geconfronteerd met de afweging van een Amerikaans bedrijf om ofwel in Puurs ofwel in Seneffe te investeren. De grondprijs is voor dat bedrijf niet doorslaggevend, want dat is slechts een eenmalige kost. Grote bedrijven hebben de gewoonte om eerst een paar jaar te treuzelen, maar eenmaal ze de beslissing hebben genomen, willen ze dat alle vergunningen op vier maanden tijd in orde zijn.

Van den Heuvel

Blijkbaar zijn er op dat vlak wel grote verschillen merkbaar. Ik weet dat deze zaak niet alleen tot uw bevoegdheden behoort, het gaat immers over bouwvergunningen, milieuvergunningen en dergelijke. Het betreft een globale aanpak. Als minister van Economie hebt u misschien wel een signaal-functie. In het regeerakkoord worden duidelijke aanzetten gegeven om deze problematiek aan te pakken.

Mijnheer Van Goethem, we beschikken over heel veel troeven in Vlaanderen. We mogen dus niet achterdochtig worden en denken dat alle industrie naar Wallonië gaat lopen. Het klopt wel dat Vlaanderen inzake de vergunningen een handicap heeft ten opzichte van Wallonië.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Van Goethem, ik zal eerst de cijfers plaatsen, want u vroeg me hoe ik sta tegenover het feit dat Belgisch geld wordt gebruikt om Wallonië te bevoordelen ten opzichte van Vlaanderen. Volgens de gegevens door de Europese Commissie verstrekt, ontvangt het Waalse Gewest, voor de uitvoering van het doelstelling 1-programma Henegouwen, 718 miljoen euro, in prijzen van 2004, uit de Europese Structuurfondsen. In de schriftelijke versie van uw vraag had u het over 2 miljard euro. Dat cijfer klopt dus niet. Het gaat bovendien over een degressieve steunverlening die eind 2005 afloopt.

De Vlaamse overheid beschikt niet over de informatie dat ook de Belgische Staat een deel van de cofinanciering op zich zou nemen of op enige andere wijze steun zou verlenen bij de uitvoering van dit programma buiten het Europese mechanisme om. In dat verband verwijs ik naar mijn federale collega die terzake bevoegd is.

Ik heb al eens op een dergelijke vraag geantwoord, namelijk op schriftelijke vraag nummer 38 van 16 februari 2005 van de heer Van Nieuwenhuysen. Daaruit blijkt dat het Henegouwse subsidiëring-beleid niet zozeer de delokalisatie van economische activiteit uit Vlaanderen tot gevolg heeft, maar er veeleer toe leidt dat Vlaamse ondernemingen uitbreidingsinvesteringen verrichten

in de zogenaamde doelstelling 1-gebieden met behoud van de activiteit in hun Vlaamse thuisbasis. Het gaat om fragmentarische gegevens uit studies van de GOM West-Vlaanderen en de Waalse werkgeversvereniging Union Wallone des Entreprises. Voor de volledige tekst verwijs ik naar mijn antwoord op de vraag van de heer Van Nieuwenhuysen.

U vroeg ook welke maatregelen ik plan om de discrepantie in procedures tussen de regio's in verband met de vergunningen, weg te werken. Dat is zelfs geen gedeeltelijke bevoegdheid van mij, het is helemaal geen bevoegdheid van mij. Het betreft immers milieu- en bouwvergunningen en dergelijke. Natuurlijk kan ik als minister van Economie moeilijk beweren dat ik er helemaal niets mee te maken heb, want dat zou al te eenvoudig zijn. Ik zal niet vervallen in een hele opsomming, maar ik wil verwijzen naar één, heel belangrijke zaak die in de pijplijn zit, namelijk de uitvoering van het decreet over de oprichting van het Vlaams Agentschap voor Ondernemen of VLAO.

Toen ik gisteren tijdens de plenaire vergadering reactie gaf op de bespreking van mijn beleidsnota, heb ik ook verteld dat we naar een integratie gaan van de diverse loketfuncties van een aantal diensten, zoals VLAO, IWT, Export Vlaanderen en DIV of het toekomstig Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen. Er komen dus geen unieke loketten voor elk van die instanties, maar er komt één provinciaal uniek aanspreekpunt.

Even belangrijk is dat er in die provinciale entiteiten ook accountmanagers zullen werken. Voor een bedrijf is het niet alleen belangrijk om informatie te krijgen bij de administratie Milieu over milieuvergunningen en bij de administratie Ruimtelijke Ordening over de bouwvergunningen, het is nog veel belangrijker dat het bedrijf beschikt over één aanspreekpunt dat het dossier van het bedrijf beheert op alle vlakken: milieu, export, ruimtelijke ordening.

Die benaderingswijze is nieuw. Nog voor de zomer zal de besluitvorming inzake VLAO op de ministerraad worden besproken. De timing hangt een beetje af van de adviezen van Financiën en dergelijke. Het is een ommekeer in de benaderingswijze dat we een bedrijf niet langer laten hollen naar de verschillende administraties, maar dat er gedecentraliseerd, namelijk per provincie, iemand is die

Moerman

zich bezighoudt met het volledige dossier van het bedrijf in kwestie.

De heer Van den Heuvel verwees naar de bestaande objectieve verschillen. Ik kan me echter niet voorstellen dat wij zoveel trager zijn bij het verlenen van vergunningen dan Wallonië. Wat wel een groot verschil is, is dat er in Wallonië nog ruimte is voor greenfieldontwikkelingen. Er is immers nog grond beschikbaar om fabrieken neer te poten. Vlaanderen zit al veel voller en daarom hechten we in het Vlaams regeerakkoord veel belang aan enerzijds het creëren van 7.000 hectare bedrijfsgrond – voornamelijk een bevoegdheid van minister Van Mechelen –, en anderzijds aan de brownfieldontwikkeling – een gezamenlijke bevoegdheid van mezelf, minister Peeters en minister Van Mechelen. Dat laatste betreft de omvorming van oudere bedrijfsterreinen waardoor ze opnieuw geschikt worden voor nieuwe bedrijfsactiviteiten. Dat duurt langer, want veel van die terreinen zijn, al dan niet historisch, vervuild en moeten heringericht worden. Dat is inderdaad een handicap van Vlaanderen, maar wel een objectieve.

De heer Van den Heuvel verwees terecht ook naar het verschil in grondprijzen. Die wordt voor een groot gedeelte bepaald door het economische spel van vraag en aanbod.

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord. Ik haal er in elk geval een heel positieve noot uit. Het is namelijk interessant en zelfs verfrissend dat u zich als minister van Economie niet beperkt tot uw terrein, maar dat u ook bezig bent met de problematiek van de vergunningen. U krijgt daarvoor mijn dank, en waarschijnlijk ook die van de toekomstige ondernemers in Vlaanderen.

Het klopt dat van de bedrijven die zijn uitgeweken naar Henegouwen de maatschappelijke zetel in West-Vlaanderen is gebleven. De vestigingen komen echter wel aan de overkant terecht: in Henegouwen. Het lijstje dat ik heb opgesomd en dat ik heb gekregen van VOKA is niet limitatief. Ondanks de vele troeven waarover Vlaanderen

beschikt, moeten we ons ervoor hoeden dat we niet te veel aan Wallonië geven.

Ik blijf erbij dat het aandeel van de Belgische subsidies in dit dossier een bedenkelijk iets is. Het gaat immers voornamelijk over Vlaamse centen en die kunnen we beter hier gebruiken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Van Goethem treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de voor steun in aanmerking komende sectoren via het beleidsinstrument van de groepremie

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Peeters tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de voor steun in aanmerking komende sectoren via het beleidsinstrument van de groepremie.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, verschillende sectoren, uitgedrukt in NACE 5 codes, komen niet in aanmerking voor overheidssteun in de vorm van een groepremie. Voor wat sommige sectoren betreft, lijkt me dit normaal, vermits ze ook steun genieten van de EU. Voor wat betreft de voedingssector daarentegen, met code NACE 15, lijkt me dit echter onduidelijk. Het betreft mijns inziens een sector die net zoals de andere in aanmerking zou moeten komen voor steunverlening.

Een nadere lezing van de lijst met de NACE-codes van de economische activiteiten die in aanmerking komen, leert ons bovendien dat bepaalde subsectoren in de voedingssector wel in aanmerking komen voor de groepremie, maar andere niet. De vervaardiging van groente- en fruitsappen en de vervaardiging van consumptie-ijs komen bijvoor-

Peeters

beeld wel in aanmerking, net zoals de vervaardiging van chocolade en suikerwerk. De vervaardiging van suiker, de verwerking van koffie en thee en de vervaardiging van specerijen, sausen en kruiden komen bijvoorbeeld niet in aanmerking voor de groeipremie. Dit blijkt althans op basis van de aangepaste lijst van 1 april 2004.

Mevrouw de minister, op basis van die vaststellingen wil ik u graag volgende vragen stellen. Bestaat er een nieuwe lijst met NACE-codes van de economische activiteiten op 5 cijfers, die recenter is dan deze van 1 april 2004?

Kunt u per NACE 5-code binnen de sector van de voedingsindustrie precies aangeven waarom de betreffende NACE-code niet in aanmerking komt voor de groeipremie? Waarom zijn er die wel in aanmerking komen voor de groeipremie?

Als een onderneming zowel suiker als suikerwerk vervaardigt, komt zij dan in aanmerking voor de groeipremie? Indien neen, waarom niet? Indien ja, leidt dat dan niet tot concurrentievervalsing ten opzichte van de onderneming die enkel suiker, maar geen suikerwerk vervaardigt?

Deelt u mijn mening dat alle sectoren in de voedingsindustrie in principe in aanmerking moeten komen voor de groeipremie?

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik wil me verontschuldigen voor de technische aard van het antwoord op deze technische vraag.

De NACE-codetabel van 1 april 2004 is op dit moment nog steeds van toepassing. De Europese regelgeving maakt een onderscheid tussen het reguliere economische ondersteuningsbeleid aan de ondernemingen enerzijds en de steun aan de landbouw- en de visserijsector anderzijds. Zo vallen de productie, de verwerking en de afzet van de landbouwproducten, opgenomen in de 'Bijlage I bij het EG-Verdrag', onder de tweede categorie.

Bij de ontwikkeling van het Vlaamse regelgevende kader betreffende het economische ondersteuningsbeleid, werd nauwgezet gewaakt over de volledige conformiteit ervan met de Europese

regelgeving. Het decreet van 31 januari 2003 betreffende het economische ondersteuningsbeleid werd daarom uitgebouwd binnen de contouren van het economische aspect van de Europese regelgeving. De specifieke Europese richtsnoeren en verordeningen inzake de landbouw- en de visserijsector zijn niet opgenomen in het decreet. En alle steuninstrumenten die in uitvoering van het decreet ontwikkeld werden, namelijk de groeipremie, de strategische investeringssteun, de ecologiepremie en de adviescheque, zijn gebaseerd op Europese verordeningen, kaderregelingen of richtsnoeren die de landbouw- en de visserijsector uitsluiten van hun toepassingsgebied. Er is dus binnen het Vlaamse economische ondersteuningsbeleid geen decretale basis om landbouw- of visserijsubsidies, in de zin van het EG-Verdrag, te verlenen.

Ik kom tot het afbakeningscriterium. De identificatie van de subsectoren die niet in aanmerking komen voor subsidiëring in het kader van het economische ondersteuningsbeleid in het algemeen en van de groeipremie in het bijzonder, moet gebeuren op basis van de Bijlage I bij het EG-Verdrag. Die omvat een opsomming van alle landbouwproducten en producten van de primaire of secundaire verwerking die door de Europese Commissie beschouwd worden als behorend tot het landbouwbeleid. Alle ondernemingen die producten voortbrengen die op deze lijst voorkomen, komen dus niet in aanmerking voor subsidiëring in het kader van het economische ondersteuningsbeleid en kunnen dus geen aanspraak maken op de groeipremie.

De Bijlage I bij het EG-Verdrag werd omgezet in de NACE-nomenclatuur. Het is niet eenvoudig om de productenlijst, opgenomen als Bijlage I bij het EG-Verdrag, in overeenstemming te brengen met de NACE-nomenclatuur van bedrijfssectoren. De administratie Economie heeft deze oefening grondig gemaakt en in samenwerking met de administratie Land- en Tuinbouw verder geoptimaliseerd.

Daarbij werd een strikte interpretatie van de Europese regelgeving gehanteerd. Ten eerste, alle NACE-sectoren waarvan de producten niet op de Bijlage I-lijst voorkomen, werden toegelaten tot de groeipremie, zelfs als het, bijvoorbeeld bij de vervaardiging van consumptie-ijs, om een primaire verwerking van landbouwproducten gaat.

Moerman

Ten tweede, omgekeerd werden uitsluitend deze sectoren geweerd uit het toepassingsgebied van de groeipremie, die expliciet een Bijlage I-product verwerken tot een ander Bijlage I-product.

Ten derde, zelfs op niveau 5 omvatten de NACE-codes vaak nog grote clusters van diverse producten. Omwille van de duidelijkheid werden in dat geval de codes als ondeelbaar beschouwd en volgt de bijzaak de hoofdzaak.

Ten vierde, enkel in een aantal specifieke gevallen werd een opsplitsing gemaakt, bijvoorbeeld om in de NACE-code 'Veilingwezen' de groenten- en fruitveilingen te onderscheiden van de kunstveilingen.

U vroeg of een onderneming die zowel suiker als suikerwerk vervaardigt, in aanmerking komt voor de groeipremie. Dit voorbeeld geeft eigenlijk geen aanleiding tot interpretatieproblemen. Het vervaardigen van suiker heeft de NACE-code 15.830, het vervaardigen van chocolade en suikerwerk heeft de NACE-code 15.840. Suiker komt voor in de Bijlage I bij het EG-Verdrag, suikerwerk niet. Een onderneming die suikerwerk produceert, komt dus in aanmerking voor 'economische' ondersteuning via de groeipremie. Bovendien kan ook een onderneming die zowel suiker als suikerwerk vervaardigt, aanspraak maken op de groeipremie, op voorwaarde dat haar echt de NACE-code 15.840 werd toegewezen, en voor zover het ingediende investeringsproject betrekking heeft op de productie van suikerwerk. Aangezien het gaat om twee verschillende activiteiten en twee verschillende NACE-codes, die in de Europese staatssteunlogica tot aparte bevoegdheidsdomeinen behoren, is hier geen sprake van een discriminatie, noch van concurrentievervalsing.

De vraag of ik uw mening deel dat alle sectoren in de voedingssector in principe in aanmerking moeten komen voor de groeipremie, is niet aan de orde, aangezien ik als minister bevoegd voor het economische beleid niet beschik over een decretale basis om de bestaande steunmaatregelen, zoals de groeipremie, open te stellen voor de landbouw- en de visserijsector in het algemeen en de voedingssector in het bijzonder. Bovendien kan hier in de toekomst geen verandering in komen, aangezien de dwingende Europese staatssteunregels bepalen dat de verwerking van landbouwproducten, de activiteit waar het overgrote deel van de voedingssector onder ressorteert, behoort tot het landbouwbeleid en dus niet in aanmerking kan komen voor subsidiering in het kader van het economische ondersteuningsbeleid.

Er is echter hoop, want dit betekent geenszins dat overheidssteun aan de voedingssector verboden is. De Vlaamse minister bevoegd voor het landbouwbeleid, minister-president Leterme, kan, indien hij dat wenst, de nodige steunmaatregelen voor de voedingssector ontwikkelen in het kader van een subsidieregeling op basis van de Europese sector-specifieke regelgeving van toepassing op de landbouw- en de visserijsector.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mevrouw de minister, uw antwoord was technisch, maar duidelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.57 uur*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

